

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj. :010 315/99-2605
Signatura: ba2cs101

Oblastní pracoviště č 1
Praha 1, Jeruzalémská 12

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Pražačka, Praha 3 - Nad Ohradou 1770/ 25
Identifikátor ředitelství:	600 036 227
IZO:	048134236
Ředitel školy:	Mgr. Bohumil Samek
Zřizovatel:	Městská část Praha 3
Příslušný školský úřad:	ŠÚ v Praze 3
Termín inspekce:	24. - 26.března 1999
Inspektoři:	Dr. Jarmila Šulcová, Mgr. Dana Hanzelková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání ve vybraných oblastech.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	<ul style="list-style-type: none">• Rozhodnutí ŠÚ v Praze 3 ze dne 26. 3. 1996 o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení účinností od 1. 9. 1998, č.j. 27/96-OR-00,• zřizovací listina č. 101 ze dne 10.11.1995, vydaná MČ Praha-3 s účinností od 1. 1. 1996,• část povinné dokumentace podle § 38a zákona č. 258/96 Sb. a § 14 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/91 Sb. o ZŠ,• fakultativní dokumentace vedení školy, doplňující pedagogické materiály učitelů, výběr žákovských prací, žákovské knížky, tematické plány, hospitační záznamy.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Základní škola Pražačka je příspěvkovou organizací, sídlící spolu se dalšími dvěma právními subjekty (gymnázium a mateřská škola) v jednom impozantním rozsáhlém objektu, vybudovaném v roce 1930. Má 330 žáků v šesti třídách I. stupně a v devíti třídách II. stupně. Naplněnost tříd je poměrně vysoká, v průměru 25 žáků na třídu. Ve škole je realizován projekt pomoci dětem s poruchami učení a chování. Jedině na dvou školách

v Praze 3 (druhá je ZŠ Vlkova) existují na II. stupni ve všech ročnících paralelní specializované třídy s nižším počtem žáků (podle § 5, odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/91 Sb.).

Požadavky, týkající se počtu učeben, bývají každoročně předmětem jednání zúčastněných subjektů se zřizovatelem a školským úřadem. Základní škola má letos čtrnáct klasických kmenových tříd, vybavených žákovským nábytkem podle věku žáků. Jedna odborná pracovna slouží též jako kmenová třída. Pěti dalších odborných pracoven nelze pro jejich malé rozměry či specifické vybavení takto využít. Jednu družinovou hernu bude nutno stavebně upravit pro další třídu v příštím roce. Základní škola má dvě tělocvičny a školní víceúčelové hřiště. Využívá i přilehlých zařízení sportovního areálu Pražáčka. Do vybavení školy patří i jedna školní dílna, cvičná kuchyň a zahrada.

Prostorové podmínky jsou stísněné a ještě by se komplikovaly, kdyby nároky gymnázia stoupaly.

Investiční prostředky nebyly škole v předchozích letech 1997 a 1998 poskytnuty. Rekonstrukce rozvodů tepla byla odložena, i když nová plynofikovaná kotelna v zájmu efektivity vyžaduje další regulovatelné vybavení. Plánovaná centrální šatna zůstává ve stádiu úvodní studie. Postupně jsou vyměňovány stále ještě původní dveře. Nejvyšší výdajová položka se týká úhrady energií, údržby, nátěrů a oprav (např. osvětlení, oken a dveří, mříží, tabulí a učebních pomůcek).

Správci kabinetů doplňují podle množství uvolněných finančních prostředků sbírky učebních pomůcek. Evidence majetku odpovídá požadavkům právní normy. Škola má dostatečné množství didaktické techniky. Jedná se o magnetofony, CD přehrávače, televizory a videa, zpětné projektory, videokameru, CTC uzavřený televizní okruh v pracovně Př - Ch a dvanáct počítačů pro výuku informatiky. Audiovizuální techniku mají možnost využívat také všechny učitelky I. stupně a ŠD. Výběr i nákup učebnic a pracovních sešitů se vzhledem k situaci na trhu uskutečňuje po důkladném zvážení.

Materiálně technické podmínky pro vlastní výchovně vzdělávací činnost jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Ozdravný režim. Škola se nachází v oblasti zhoršených rozptylových podmínek typu „B“. Stav ovzduší je pravidelně sledován a podle okolností jsou uplatňována příslušná opatření. Pravidlem jsou výjezdy tříd I. stupně do škol v přírodě, lyžařské výchovně výcvikové zájezdy a kurzy plavání. Na I. stupni jsou do vyučování podle uvážení vyučujících funkčně zařazovány relaxační chvílky.

Stavba rozvrhu hodin a přestávek. Rozvrhy hodin a přestávky jsou stanoveny v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 291/91 Sb. o ZŠ. Žákům je umožněno celoročně využívat prodloužených velkých přestávek k pobytu na relativně čerstvém vzduchu. Pitný režim je zabezpečen.

Světelné a tepelné podmínky. Všechny třídy jsou dostatečně světlé, proti prudkému slunci cloněné závěsy. Topení nelze regulovat a teplota v místnostech kolísá od chladna v jedné části budovy k přetopenosti v druhé části.

Nábytek a učebny. Žákovský nábytek je postupně obnovován. Specializované třídy jsou zařizovány osvědčenými stolky pro jednotlivce. Prostory učeben esteticky dotvářejí výtvarné práce žáků a tematicky zaměřené nástěnky. Estetická a funkční úroveň učeben je z hlediska kvality, vybavení a úklidu rozdílná.

Šatny. Svrchní oděvy žáci odkládají do drátěných boxů, umístěných na chodbách. Projekt centrální šatny je ve stádiu úvodní studie. Chodby jsou světlé a prostorné. Řadu let nebyly vymalovány. Jejich neutěšený vzhled je pod vedením schopných výtvarnic vylepšen zajímavou výstavou originálních prací. Venkovní stůl pro stolní tenis je jako relaxační technické vybavení umístěn na školním dvoře.

Psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako průměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Pedagogický sbor je tvořen ze šedesáti procent kvalifikovanými pedagogy, v devadesáti dvou procentech se jedná o ženy. Výuka v 1. a 2. třídě je tzv. plně aprobovaná. Tři odborně způsobilé učitelky I. stupně mají rozšířenou odbornost o TV, HV a VV. Na II. stupni je sedmi předmětům vyučováno pedagogy s odbornou způsobilostí. Jedna vychovatelka školní družiny má vysokoškolskou kvalifikaci pro volný čas dětí. Středoškolsky vzdělaný pracovník je správcem počítačové sítě. (Škola je připojena na Internet.) Ve škole pracují tři učitelky s odborností speciální pedagog, ostatní vyučující ve specializovaných třídách si vzdělání doplnily v rozšiřujících kurzech. Dva učitelé se jako spoluautoři či lektoři podílejí na přípravě učebnic. Pět učitelů má zkušenosti s fakultní pedagogickou praxí. V rámci dalšího vzdělávání se v loňském roce dvanáct pedagogů vzdělávalo v rozmanitých oblastech, vyplývajících z potřeb školy. Věkový průměr pedagogů je 45 let.

Metodické orgány zaměřují svou práci na výběr učebnic, sjednocení tematických plánů, organizování např. dopravní výchovy na dopravním hřišti, soutěží, návštěvu kulturních pořadů a výměnu zkušeností. Úzká spolupráce je již tradičně mezi učitelkami I. stupně a vychovatelkami školní družiny.

Personální podmínky na úseku pedagogických pracovníků jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 25 018/98-22. Osmé a deváté třídy dokončují výuku podle učebních dokumentů č.j. 18730/91-20. Nabídka šesti volitelných předmětů, čtyř nepovinných předmětů a čtyř družinových zájmových kroužků doplňuje povinné předměty vzdělávacího programu.

Vyučující mají učivo, definované osnovami vzdělávacího programu, časově rozvržené. V době inspekce nebyl zaznamenán časový skluz oproti tematickým plánům. Rozborem některých tematických plánů učiva bylo zjištěno, že jejich obsah není zcela jednoznačně definován v souladu s učebními osnovami. Vyučující byli seznámeni s úpravami a doplňky vzdělávacího programu Základní škola.

Učební osnovy jsou plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

I. stupeň

Elementární stupeň vzdělávání.

V první a druhé třídě učí dvě odborně i pedagogicky způsobilé učitelky ve vrcholné profesní formě a tomu odpovídajícímu věku. Několik let se specializují na nejmladší věkové skupiny žáků. Při respektování rozvrhu hodin mají učivo rozvržené napříč předměty do krátkodobých projektů. Čtení učí metodou analyticko-syntetickou. Používají nové

učebnice, pracovní sešity a zkušenostmi ověřené další učební texty a pomůcky. Vyučovací jednotky vhodně strukturují. Výuka má činnostní charakter, jak to vyžaduje zvolený vzdělávací program. Ve vhodných situacích zkušeně zařazují relaxační chvílky s prvky dramatizace. Výsledky v rozvíjení vnímání, myšlení a řeči jsou kvalitní. Pomáhá k tomu i využívání didaktické techniky a uplatnění deduktivních i induktivních postupů v procesu poznání.

Elementární stupeň vzdělávání má v této škole vynikající úroveň.

Matematika ve 3., 4. a 5. ročníku

Většina vyučovacích hodin měla logickou strukturu s uplatněním efektivních metod a organizačních forem práce. Získávané vědomosti žáci aplikovali při řešení praktických matematických úloh. Prostor byl dán pro samostatnou práci a následnou kontrolu ve dvojicích s potřebnou zpětnou vazbou pro vyučující i žáky. Učitelky se snažily o adresné individuální hodnocení žáků a diferencovaný přístup. Vlastní dětské myšlenky a postupy nebyly vždy dostatečně využity k rozvoji komunikačních dovedností. Náležitou pozornost vyučující věnovaly používání matematických pojmů. Při provádění početních výkonů ústní i písemnou formou, projevovali žáci dobré vědomosti i dovednosti. Aktivně se zapojovali do soutěží. Vyučování obsahovalo prvky činnostního učení, herní princip, soutěže a samostatné řešení problémového úkolu. K zefektivnění výuky v některých hodinách by bylo vhodné použít didaktickou techniku (meotar) a smysluplněji a promyšleněji pracovat s učebnicí. Vyučující pozitivně reagovaly na práci žáků s chybou. Zadaly domácí úkoly, v jedné hodině na základě dobrovolnosti.

V jedné ze sledovaných hodin převažovala neefektivní frontální organizace výuky, postrádající zpětnou vazbu, motivaci a aktivizující metody práce.

Ve většině hodin vládla příjemná pracovní atmosféra a vzájemně vstřícná komunikace žáků a vyučujících. Relaxace bylo využito k aktivizaci a uvolnění žáků pouze v jedné hodině (písni).

Analýzu kvality a výsledů práce si provádějí vyučující formou písemných prověrek učiva, které mají diagnostickou a hodnotící funkci (dle bodové škály). Písemné projevy žáků jsou průběžně kontrolovány, úroveň písemností je z hlediska kvality rozdílná.

Ve většině sledovaných hodin matematiky byla kvalita výuky spíše nadprůměrná, v jedné spíše podprůměrná.

Český jazyk ve 3. a 4. ročníku

V českém jazyce byla sledována úroveň u specifických složek jazykového vyučování čtení, literární výchova a psaní. Výuka se vyznačovala integrací literárních a mluvnických prvků s uplatňováním mezipředmětových vztahů. Práce s literárním textem se týkala nejen zkvalitňování techniky čtení, porozumění obsahu a významu textu, ale i emocionálního prožívání čteného textu. Žákům nebyl vždy poskytnut dostatečný prostor k rozvoji komunikativních dovedností a k souvislému vyjadřování. Kladem byla přirozená a promyšlená motivace žáků ke čtenářství. Také forma přípravné fáze dramatizace pohádky (výstižná dialogizace textu) svědčila o iniciativě žáků v rámci domácí přípravy. V závěru jedné z hodin byla k relaxaci žáků využita prostřednictvím didaktické techniky poslechová literární hádanka. Funkční písemné záznamy literárního charakteru žáci často doplňují ilustrací.

Při výuce psaní vyučující dbala na správné držení těla žáků, uvolňování motoriky rukou a individuálně se žáky spolupracovala. Zadala domácí písemný úkol, motivující žáky k vlastní četbě. Písanky průběžně kontroluje a kvalitu žákovské práce hodnotí.

Škola zprostředkovává žákům účast v Klubu čtenářů. V současné době vzhledem k nedostatečným prostorovým podmínkám nemá školní knihovnu (knihy jsou uloženy v provizorních podmínkách). Žákům (zejména 1. stupně) však ve stanovené výpůjční době umožňuje zapůjčení knih z jejího inventáře. Návštěva místních knihoven v obvodu Praha 3 není do výuky zařazena.

Sledovaná výuka čtení, literární výchovy a psaní měla spíše nadprůměrnou úroveň.

Přírodopis

O osmnáct hodin přírodopisu, určených učebním plánem, se dělí dvě vyučující. Jednou je odborně i pedagogicky způsobilá, profesně velmi zdatná učitelka přírodopisu a chemie. S hlubokou znalostí demonstračních metod a za pomoci špičkové didaktické techniky (CTC uzavřený televizní okruh) zpracovává učivo do vynikajících komponovaných vyučovacích jednotek. Množstvím názorného materiálu motivuje žáky a studijními postupy je aktivizuje k samostatné práci. Ve dvou šestých a devátých třídách učí vyučující bez pedagogické a odborné způsobilosti. Na výuku se připravuje a doporučené postupy praktikuje. Neznalost didaktiky přírodovědného vyučování způsobuje, že výsledky jsou jen slabě průměrné

Výuku přírodopisu lze tudíž hodnotit jako vynikající v sedmých a osmých třídách, ostatní jako průměrnou.

Tělesná výchova

Úroveň vyučování tělesné výchovy byla porovnávána u obou učitelek II. stupně a též v několika hodinách na I. stupni. Ve všech třídách byla výuka na vysokém stupni profesionality. Spontánnost dětského projevu se projevovala v herních částech vyučovacích jednotek. Výuka obsahovala jak nácvik nového učiva u mladších žáků, procvičování prvků v průpravné části s přímivými i posilovacími cviky a herními prvky, tak následně vlastní hru podle pravidel, i obtížné gymnastické učivo na náradí u nejstarších chlapců. Všechny učitelky mají pro TV odbornou i pedagogickou způsobilost. Pravidlem byly správně strukturované vyučovací jednotky se správným zařazením pořadových cvičení, používáním tělocvičného názvosloví, s dodržením zásad bezpečnosti, bez prostojů a s maximální možnou ukázněností.

Úroveň výuky tělesné výchovy je nadprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování a formativního působení

Škola spolupracuje s Výzkumným ústavem pedagogickým. S žáky 5. a 6. ročníků se účastnila pilotního výzkumu úloh ve čtyřech předmětech. I vyhodnocené testy s vyšší mírou obtížnosti měly dobré výsledky. Z vlastní iniciativy škola v dubnu tohoto roku uskutečnila modelové přijímací zkoušky pro žáky 9. ročníku. V rámci výchovně vzdělávací činnosti se různými formami realizuje dopravní výchova.

Škola umožňuje výrazným žakovským osobnostem, aby se uplatnily v různých aktivitách. Výsledky ve zdravotní soutěži ČČK, umístění v obvodní soutěži Takový je můj svět, umístění v obvodních kolech olympiád z anglického (dvě druhá místa) a německého jazyka (třetí místo), matematiky (deváté místo) a celkově šesté místo v řadě sportovních soutěží jsou v silné konkurenci škol, které se na příslušné obory v Praze 3 specializují, potěšitelné.

Žáci školy se prezentují v přímých ranních vstupech vysílání TV Nova, ředitel školy představuje v živém vysílání TV Prima. Večerník Praha několikrát informoval o perspektivách školy.

Děti se slabým nadáním, se vzdělávacími potížemi či různými handicapy, se učí ve specializovaných třídách. Učí je tři speciální pedagogové a rozšířeným vzděláváním poučení další učitelé. Spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Praze 3 a s výchovnou poradkyní je konkrétní a pravidelná. Systémem průběžných výchovných opatření při čtvrtletních hodnoceních jsou eliminovány větší kázeňské přestupky. Záškoláctví se v loňském roce projevilo u pěti žáků neomluvenými hodinami, které tvoří z celkového počtu zameškaných hodin 0,30 hodin. Pro prevenci výskytu negativních jevů chování má škola zpracován Minimální preventivní program.

Při hodnocení prospěchu v pololetí letošního školního roku získalo 16 % žáků vyznamenání. Druhý stupeň z chování byl udělen 2,4 % žáků a třetí stupeň 0,9 % žáků. Pochvaly jako projev pozitivní motivace získalo na konci roku 13% žáků.

Výchovné působení a vzdělávací výsledky mají převahu dílčích pozitiv a lze je proto hodnotit jako spíše nadprůměrné.

ZÁVĚRY

Základní škola Pražačka disponuje širokým spektrem učitelů různých odborností, zkušeností a pedagogických aktivit. Kvalita elementárního vzdělávání je vynikající, také další sledovaná výuka má velmi dobrou úroveň. Dílčí nedostatky vyplývají z krátkodobé pedagogické praxe nebo malých metodicko-didaktických zkušeností vyučujících.

Škola svým koncepčním zaměřením vhodně doplňuje vzdělávací potřeby v dané lokalitě. Úspěšný letošní zápis žáků do budoucích dvou prvních tříd potvrzuje zájem veřejnosti o školu.

Celkové podmínky a průběh vzdělávání jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

razítko

Podpisy inspektorů: Dr. J. Šulcová, v.r.

D. Hanzelková, v.r.

V Praze dne 30. března 1999

Inspekční zprávu jsem převzal dne 1. 4. 1999

razítko

Podpis ředitele školy Mgr. B. Samek, v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí ba2cs101

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MČ Praha 3	31. 03. 99	373/99-7a-Šu
Školský úřad: v Praze 3	31.03.99	371/99-7b-Šu
Rada školy	31.03.99	372/99-7c-Šu

Připomínky ředitele) školy

Datum	Čj. ČŠI	Text